

Έφης Λαμπροπούλου, *Κοινωνιολογία του ποινικού δικαίου και των θεσμών της ποινικής δικαιοσύνης*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999, σσ. 491

Το βιβλίο αποτελεί μια προσπάθεια αμφισβήτησης «του προσωπικού και κοινωνικού ελλείμματος» που χαρακτηρίζει την Εγκληματολογία και συστηματικής ένταξης σ' αυτή θεμάτων που μέχρι πριν μερικά χρόνια εθεωρούντο εκτός του πεδίου ενδιαφερόντων της.

Όπως επισημαίνει η συγγραφέας, ενώ η Εγκληματολογία θα έπρεπε να μελετά και εκείνες τις διαδικασίες που μετασχηματίζουν πράξεις, συμβάντα και κοινωνικές συγκρούσεις σε «εγκληματικά» γεγονότα — όπως, εξάλλου, τις ηθικές, δικαϊκές και καθημερινές απόψεις για το καλό και το κακό, την τάξη και την αναταραχή, τη συμβατική συμπεριφορά και την παρέκκλιση—, περιορίστηκε στο να αναζητά διαρκώς αιτίες για το κακό, την αναταραχή, την παρέκκλιση και το έγκλημα, ελπίζοντας ότι, εάν αυτές προσδιοριστούν, θα γίνει δυνατή και η πρόληψή του. Επικέντρωσε το ενδιαφέρον της στην εγκληματικότητα και την αποκλίνουσα συμπεριφορά ως ατομικό κυρίως φαινόμενο και πρόβλημα της κοινωνικής δομής. Με αυτόν τον τρόπο, παρέκαμψε το βασικό γεγονός ότι η έννοια του εγκλήματος και της εγκληματικής συμπεριφοράς είναι από μόνη της προβληματική και σχετική. Για μεγάλο διάστημα παρέβλεψε ότι ο χαρακτηρισμός μιας πράξης ως εγκλήματος και, κατά συνέπεια, ενός ανθρώπου ως εγκληματία μεταβάλλεται ανάλογα με τις ιστορικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες. Οι σύγχρονες μορφές εγκληματικότητας, όπως η οργανωμένη εγκληματικότητα, η εγκληματι-

κότητα κατά του περιβάλλοντος, κατά της δημόσιας υγείας κ.λπ. αποτελούν τέτοια παραδείγματα.

Το βιβλίο της Έφης Λαμπροπούλου ασχολείται με τη δημιουργία των ποινικών νόμων, την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητά τους. Αναλύεται το φαινόμενο που παρατηρείται, ιδίως τις τελευταίες δεκαετίες, να μην εφαρμόζονται οι νόμοι ή να εφαρμόζονται περιορισμένα ή διαφορετικά απ' ό,τι προβλέπεται και εξετάζονται οι παράγοντες που συμβάλλουν σ' αυτό, ιδίως ο ρόλος διαφόρων κοινωνικών ομάδων που συμμετέχουν, ρυθμίζουν ή παρεμβαίνουν στην εκτέλεση των νόμων.

Εξετάζονται, επίσης, τα εμπόδια πρόσβασης των ατόμων στο μηχανισμό της ποινικής δικαιοσύνης, δηλαδή η γνώση του δικαίου, οι φόβοι και οι προκαταλήψεις τους για το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης και η εκτίμηση της αποτελεσματικότητάς του. Μελετώνται, ακόμα, ζητήματα σχετικά με το σκοτεινό αριθμό εγκληματικότητας και την επιλεκτική τακτική που αναπτύσσουν οι φορείς απονομής της δικαιοσύνης για τη δίωξη και την καταδίκη των υπόπτων και των δραστών και την αντιμετώπιση των θυμάτων. Ερευνώνται, ταυτόχρονα, θέματα σχετικά με τη γενικοπροληπτική (εκφοβισμός) και ειδικοπροληπτική (βελτίωση) αποτελεσματικότητα των ποινικών νόμων, καθώς και τη συμβολική λειτουργία τους, με βάση την οποία ερμηνεύεται τα τελευταία χρόνια η υπερπαραγωγή και αναποτελεσματικότητά τους. Πα-

ράλληλα, εξετάζονται παράγοντες που αφορούν την ακολούθηση των ποινικών νόμων από τους πολίτες και συνδέονται με το ρόλο των φορέων εκτέλεσής τους.

Στο βιβλίο μελετάται, επίσης, ένα από τα πιο πολυσυζητημένα ζητήματα της Κοινωνιολογίας του Δικαίου, οι στάσεις και οι απόψεις της κοινής γνώμης για το δίκαιο και τους θεσμούς του (π.χ. την αστυνομία, τη δικαιοσύνη), και ιδιαίτερα για το ποινικό δίκαιο (π.χ. για την εκτέλεση της θανατικής ποινής, την κοινωνική ένταξη των αποφυλακισμένων).

Τέλος, ερευνώνται οι συνέπειες από την αύξηση των νόμων και τη δικαστικοποίηση της κοινωνικής ζωής τη σύγχρονη εποχή και αναλύονται προσπάθειες αποτυποποίη-

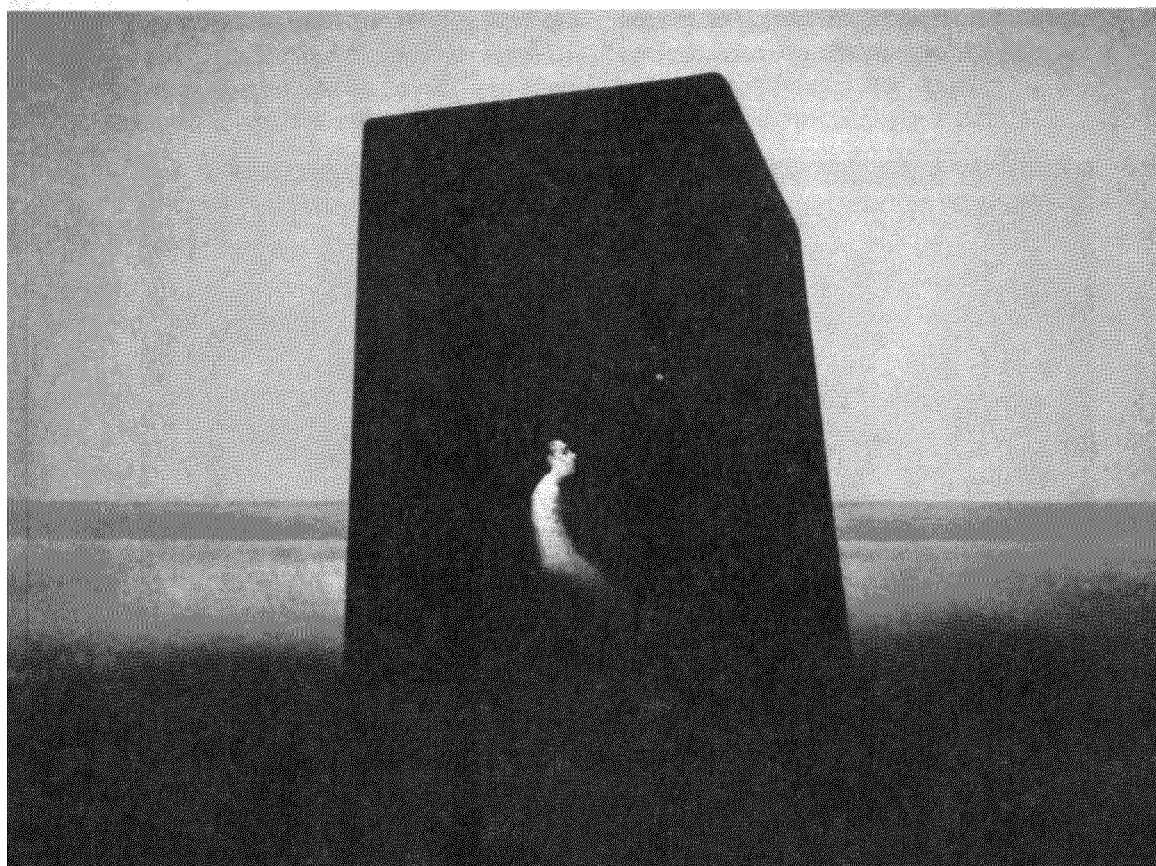
σης του ποινικού δικαίου, δηλαδή μείωσης των νόμων και των δικαστικών διαδικασιών. Εκτίθενται, επίσης, εξωδικαιϊκές μορφές επίλυσης των συγκρούσεων (Τοπικά Κέντρα Απονομής Δικαιοσύνης), που εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια σε ορισμένες χώρες, και αξιολογούνται τα προβλήματα και η επιτυχία τους. Με ιδιαίτερη προσοχή εξετάζεται η διάδοση των εναλλακτικών μορφών απονομής δικαιοσύνης και ο ρόλος συγκεκριμένων επαγγελματικών ομάδων σ' αυτή.

Το βιβλίο βασίζεται σε μια ευρεία διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία.

Γιώργος Λογοθέτης

Ακρυγικό σε ξύλο. 30x40 cm. 1992

Λάδι σε μουσαμά, 2,90x1,90 cm, 1990